

Concern Directie

Bespreekstuk

2021

26 mei 2021

V. Roozen

Concerndirectie

Gegevens steller:

Matthijs Mulder

E: jm.mulder@rotterdam.nl

T: [REDACTED]

Agendapunt 5. Jaarverslag 2020 Functionaris gegevensbescherming; De Privacy Monitor FG; De Visie FG

1. Aanleiding tot bespreking

Hierbij bied ik u drie stukken aan van de Functionaris Gegevensbescherming (FG): een terugblik te weten het Jaarverslag 2020, een vooruitblik in de vorm van een Visie en een stand van zaken nu, de privacy monitor.

2. Afgestemd met cluster

Het jaarverslag is tot stand gekomen met input van de Concern Privacy Officer (CPO), de Chief Information Security Officer (CISO).

Het jaarverslag 2020, de Privacy Monitor en de Visie FG zijn besproken in de Stuurgroep Privacy en Awareness. Alle cluster zijn hierin vertegenwoordigd. Deze stuurgroep wordt voorgezeten door de directeur BCO.

3. Gevraagde beslissing

Aan de concerndirectie wordt gevraagd om:

- de conclusies uit het jaarverslag te onderschrijven;
- actief sturen op het beeld uit het jaarverslag en de privacy monitor om AVG compliant te worden en te blijven;
- Het jaarverslag door te geleiden naar het college;
- Kennismaken van de Visie van de FG en de visie te omarmen

4. Toelichting

Jaarverslag

In bijgevoegd jaarverslag wordt teruggeblikt op 2020, een jaar waarin we onder moeilijke omstandigheden een aantal belangrijke mijlpalen bereikten waar we trots op mogen zijn. Ten eerste is dat het register van verwerkingen, waarin de meeste clusters eind 2020 alle processen waarin persoonsgegevens worden verwerkt hebben opgenomen. Daarmee hebben we een belangrijk instrument waarmee we kunnen verantwoorden en sturen.

Daarnaast hebben we door het uitvoeren van een groot aantal DPIA's (Data Protection Impact Assessment) voor risicovolle en/of grootschalige verwerkingen, zoals cameratoezicht, de risico's voor deze verwerkingen in beeld met de maatregelen die nodig zijn om dat risico te verkleinen. Deze maatregelen zijn daarbij belegd bij de proceseigenaar om op korte termijn uitgevoerd te worden. Voortvarende sturing op deze maatregelen is van belang om de geconstateerde risico's niet te lang laten voortduren en zo het risico te verkleinen. Voorts heeft er een inhaalslag

plaatsgevonden met het afsluiten van verwerkingsovereenkomsten en is met het publiceren van het register een mooie stap gezet in het in het informeren van Rotterdammers.

Er is dus veel bereikt en hard gewerkt binnen de clusters, maar we zijn er nog niet. Er ligt een concreet Plan van Aanpak en een helder advies van Concern Auditing en uitvoering daarvan brengt ons verder in control. Want ondanks alle aandacht voor de AVG blijkt helaas dat we niet alles in beeld hebben of dat de regels niet nageleefd worden, met alle risico's van dien.

Daarnaast heeft de gemeente Rotterdam grote ambities op het gebied van digitalisering. Denk aan de digitale stad, de digitale transformatie van de dienstverlening en ontwikkelingen in de zorg, veiligheid, leefbaarheid en verkeer. Verder helpt datagedreven werken ons met het verbeteren van beleid, net als het gebruik van algoritmes, diverse vormen van cameratoezicht en samenwerking met partners. Allemaal processen waarbij persoonsgegevens van burgers worden gebruikt en waar de AVG van toepassing is. Deze ontwikkelingen gaan snel.

Het jaar 2020 was ook het jaar van de Covid-19 pandemie. De pandemie heeft het verwerken van persoonsgegevens tot een ongekennde schaal gebracht. Bij het testen, bron- en contactonderzoek en vaccineren worden persoonsgegevens van miljoenen burgers verwerkt. Het snel inregelen hiervan met gebruik van data is dan onvermijdelijk, maar werpt ook vragen op over de beveiliging van deze data met, zoals we in januari zagen, een groot landelijk datalek als gevolg. Maar niet alleen beveiliging is van belang, maar ook helder zijn waarvoor we de gegevens gebruiken en de burger zeggenschap geven over hun gegevens.

Ook de toeslagenaffaire ontstond voor een groot deel door onzorgvuldige omgang met persoonsgegevens. We zien hier de (onbedoelde) gevolgen van een combinatie van het gebruik van algoritmes, zwarte lijsten, discriminerend datagebruik, bewaartermijnen die niet gehandhaafd zijn en een gebrek aan transparantie. Dit veroorzaakt flinke ophef en ook in onze Raad heeft de AVG behoorlijke aandacht.

We zien dus enerzijds een grote vraag naar het gebruik van data, maar anderzijds gebeurtenissen die het vertrouwen van burgers in de overheid kunnen ondermijnen.

Dit dwingt de organisatie niet alleen tot een grotere zorgvuldigheid en scherper sturen op de veiligheid van persoonsgegevens, maar ook om te zorgen dat je klaar staat om met inachtneming van de AVG de nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Al deze ontwikkelingen vragen een heldere visie, uitgewerkt in procedures en richtlijnen, waarbij inzet en betrokkenheid bij de AVG het uitgangspunt is en de wens om hieraan te voldoen vanzelfsprekend.

Want de college ambities worden pas mogelijk als rechten van burgers en medewerkers goed worden beschermd en het vertrouwen er is dat persoonsgegevens in goede handen zijn bij de overheid. Diverse voorbeelden in onze gemeente hebben laten zien dat dit mogelijk is.

Kortom, dit alles vraagt ook de komende jaren een voortzetting en zelf een intensivering van de ingezette aanpak en sturing vanuit het management om zo grip te krijgen op de verwerking van persoonsgegevens. Alleen op die manier kunnen wij als gemeente onze ambities realiseren en de burger erop kan vertrouwen dat zijn of haar gegevens in Rotterdam in veilige handen zijn.

Privacymonitor

In de CD is besloten dat de FG periodiek rapporteert over de stand van zaken van de AVG. Sinds 2020 rapporteert de CPO namens de organisatie door middel van een dashboard over de AVG, onder andere in de collegemonitor. Dit is een rapportage gebaseerd op operationele cijfers, met onder andere de aantallen datalekken, verwerkingsovereenkomsten en DPIA's.

In de bijgaande Privacy Monitor wordt u op hoofdlijnen geïnformeerd over de stand van zaken AVG.

De indeling is gebaseerd op het VNG privacy framework. Dit framework bestaat uit zeven hoofdonderdelen die elk weer uit verschillende componenten bestaan. De belangrijkste

onderdelen van dit framework worden in de monitor toegelicht. Zoveel als mogelijk worden concrete uitvoerbare aanbevelingen gedaan.

In de rapportage is een tabel opgenomen met opzet, bestaan en werking. Op dit moment ontbreekt het nog aan voldoende inzicht om deze tabel in te kunnen vullen. Dit jaar wordt daar nader onderzoek naar gedaan om een vollediger beeld te kunnen geven. Daarnaast zijn bepaalde elementen nog in ontwikkeling. Denk aan privacy by design, de uitrol van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid en de nog uit te werken processen en procedures. Wanneer dit verder is uitgelijnd kan hierover gerapporteerd worden.

Visiedocument FG

In 2019 heeft de FG een beleidsplan gemaakt met daarin een visie hoe we onze toezichthoudende en adviserende taak gingen invullen. Bij dat beleid was een toetsingskader gevoegd met daarin de wijze waarop de FG de onderzoeken uitvoert. Deze documenten zijn destijds besproken met de gemeentesecretaris.

In bijgaand visiedocument voor de periode 2021 tot en met 2023 wordt een nadere verfijning van deze visie beschreven. De aanleiding daartoe zijn de inzichten die opgedaan zijn na drie jaar AVG en de ontwikkelingen waar wij als gemeente mee worden geconfronteerd. Deze ontwikkelingen vragen een andere visie op de AVG. De AVG wordt daarbij niet als wet gezien die nieuwe ontwikkelingen belemmert, maar de AVG als vanzelfsprekend kader voor de college ambities. Het is een ambitieuze visie met daarbij een Roadmap over hoe die ontwikkeling vormgegeven kan worden ingezet. Het Toezichtskader uit 2019 is aangepast aan het huidige VNG-privacy framework.

5. Financiële consequenties

Niet van toepassing.

6. Communicatie/impact

Geen.

7. Procedure

Na besluitvorming in uw concerndirectie volgt bespreking met wethouder FOHGP en wordt het Jaarverslag 2020 aan het college aangeboden. Het jaarverslag gaat niet naar de Raad. In mei/juni wordt de Jaarrekening aan de Raad aangeboden met daarin een paragraaf over de AVG in 2020, met als bijlage een overzicht van de datalekken en de afgeronde DPIA's.

8. Bijlagen

- 1. Jaarverslag 2020 van de FG
- 2. Privacy Monitor FG
- 3. Visiedocument FG 2021
- 4. Roadmap
- 5. Toezichtskader